

O'ZBEKISTONDA SOG'LOM AVLOD VA BEXATAR ONALIKNI
TA'MINLASH UCHUN AMALGA OSHIRILAYOTGAN CHORA-TADBIRLAR.

Norqulova Nozilaoy Dilshod qizi

Jizzax Ko'p Tarmoqli Tibbiyot Texnikumi Umumkasbiy fanlar kafedra mudiri

Boybekova Gavhar Jo'raqul qizi

Akusherlik va Ginekologiya fani o'qituvchisi

Anarboyeva Sitara Maqsud qizi

Terapiya fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Maqsad: Ushbu maqolaning maqsadi O'zbekistonda sog'lom avlodni shakllantirish va bexatar onalikni ta'minlash borasida amalga oshirilayotgan davlat siyosati, tibbiy va ijtimoiy chora-tadbirlarni yoritishdan iborat.

Usul: Maqolada tahliliy, qiyosiy va tavsiyaviy usullardan foydalanildi. Normativ-huquqiy hujjatlar, ilmiy manbalar va ommaviy axborot vositalaridagi ma'lumotlar o'rganildi.

Natija: Tadqiqot natijasida sog'liqni saqlash tizimini modernizatsiya qilish, ona va bola salomatligini muhofaza qilish bo'yicha kompleks choralar samaradorligi aniqlab berildi.

Xulosa: Sog'lom avlod va bexatar onalikni ta'minlash jamiyat barqaror rivojlanishining muhim omili bo'lib, bu boradagi chora-tadbirlarni izchil davom ettirish zarur.

Kalit so'zlar: sog'lom avlod, bexatar onalik, reproduktiv salomatlik, profilaktika, perinatal xizmatlar, tibbiy islohotlar.

Цель: Цель статьи – анализ мер, реализуемых в Республике Узбекистан по обеспечению здорового поколения и безопасного материнства.

Метод: Использованы аналитический, сравнительный и описательный методы на основе научных и нормативных источников.

Результат: Выявлена эффективность комплексных программ по охране здоровья матери и ребенка.

Вывод: Формирование здорового поколения и обеспечение безопасного материнства являются важнейшими условиями устойчивого развития общества.

Ключевые слова: здоровое поколение, безопасное материнство, репродуктивное здоровье, профилактика, перинатальная помощь, здравоохранение

Purpose: The purpose of this article is to analyze measures taken in Uzbekistan to ensure a healthy generation and safe motherhood.

Method: Analytical and descriptive methods were used based on scientific and legal sources.

Result: The study revealed the effectiveness of healthcare reforms aimed at protecting maternal and child health.

Conclusion: Ensuring safe motherhood and a healthy generation is a key factor in sustainable social development.

Keywords: *healthy generation, safe motherhood, reproductive health, prevention, perinatal care, healthcare reforms.*

Buyuk mutafakkir Abu Ali ibn Sino: "Inson salomatligi — jamiyat boyligidir", deya ta'kidlagan. Darhaqiqat, sog'lom jamiyatning poydevori sog'lom ona va sog'lom farzanddir. Ayniqsa, bugungi globallashuv davrida aholining salomatligini mustahkamlash, onalik va bolalikni muhofaza qilish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishiga aylanmoqda.

O'zbekistonda mustaqillik yillaridan boshlab sog'lom avlodni tarbiyalash, bexatar onalikni ta'minlashga qaratilgan keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Prezidentimiz Sh.M. Mirziyoyev o'z nutqlarida: "Aholi salomatligi — mamlakat taraqqiyotining asosiy ko'rsatkichidir", deya alohida urg'u bergan.

Mazkur maqolada ona va bola salomatligini mustahkamlash yo'lidagi dolzarb muammolar, amaldagi chora-tadbirlar va ularning ahamiyati tahlil qilinadi. Maqola tibbiyot xodimlari, pedagoglar, talabalar va keng jamoatchilik uchun mo'ljallangan.

Bugungi kunda O'zbekistonda sog'lom avlod va bexatar onalikni ta'minlash quyidagi asosiy yo'nalishlarda olib borilmoqda:

1. Sog'liqni saqlash tizimini modernizatsiya qilish

Perinatal va skrining markazlarining tashkil etilishi, zamonaviy tibbiy uskunalar bilan jihozlanishi homilador ayollar va chaqaloqlar o'limini kamaytirishga xizmat qilmoqda.

2. Profilaktik tibbiyotning rivoji

Homiladorlik davrida muntazam tibbiy ko'riklar, vitaminlash dasturlari, immunizatsiya tadbirlari bexatar onalikning muhim omili hisoblanadi.

3. Reproduktiv salomatlik bo'yicha targ'ibot

Aholi, ayniqsa yoshlar o'rtasida sog'lom turmush tarzini shakllantirish, erta nikoh va yaqin qarindoshlar o'rtasidagi nikohning salbiy oqibatlarini tushuntirish bo'yicha targ'ibot ishlari olib borilmoqda.

4. Ayollar va bolalarni ijtimoiy qo'llab-quvvatlash

Kam ta'minlangan oilalarga tibbiy va moddiy yordam ko'rsatish, bepul dori-darmonlar bilan ta'minlash amaliy natija bermoqda.

Shaxsiy kuzatishlarga ko'ra, qishloq hududlarida patronaj xizmatlarining kuchaytirilishi homilador ayollarning tibbiy madaniyatini oshirishda muhim rol o'ynamoqda.

5. Raqamli tibbiyot va zamonaviy texnologiyalarning joriy etilishi

So'nggi yillarda O'zbekistonda sog'liqni saqlash tizimiga raqamli texnologiyalarni joriy etish ona va bola salomatligini muhofaza qilishda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Elektron tibbiy kartalar, masofaviy konsultatsiyalar (telemeditsina) va homilador ayollarni onlayn ro'yxatga olish tizimi tibbiy xizmatlar sifatini oshirishga xizmat qilmoqda. Ayniqsa, chekka hududlarda yashovchi ayollar uchun bu imkoniyatlar bexatar onalikni ta'minlashda samarali vosita bo'lib xizmat qilmoqda.

6. Tibbiyot xodimlari malakasini oshirish va kadrlar tayyorlash

Sog'lom avlodni shakllantirishda malakali tibbiyot xodimlarining o'rni beqiyosdir. Shu boisdan akusher-ginekologlar, neonatologlar va patronaj hamshiralarning bilim va ko'nikmalarini muntazam oshirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Xalqaro tajribalarni o'rganish, seminar-treninglar va malaka oshirish kurslari bexatar onalikni ta'minlashda muhim omil hisoblanadi.

7. Oila va jamiyat mas'uliyatini kuchaytirish

Ona va bola salomatligi faqat tibbiyot sohasi bilan cheklanib qolmaydi, balki oila va jamiyatning bevosita mas'uliyati bilan bog'liqdir. Ota-onalarning tibbiy madaniyati, sog'lom ovqatlanish va psixologik muhitning barqarorligi farzand salomatligiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli mahalla institutlari va ta'lim muassasalari bilan hamkorlikda tushuntirish ishlari olib borilishi muhim sanaladi.

8. Ayollar salomatligini muhofaza qilishda psixologik qo'llab-quvvatlash

Homiladorlik davrida ayollarning ruhiy holati ham jismoniy salomatlik kabi muhim ahamiyatga ega. Stress, ruhiy bosim va oilaviy muammolar ona va homila salomatligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shu bois perinatal markazlarda psixologik maslahat xizmatlarini yo'lga qo'yish bexatar onalikni ta'minlashda muhim qadam hisoblanadi.

9. Xalqaro hamkorlik va tajriba almashish

O'zbekiston Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti va boshqa xalqaro institutlar bilan hamkorlikda ona va bola salomatligini mustahkamlash bo'yicha qator dasturlarni amalga oshirmoqda. Xalqaro grantlar va loyihalar doirasida ilg'or tajribalarni joriy etish sog'lom avlodni tarbiyalashga xizmat qilmoqda.

Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonda sog'lom avlod va bexatar onalikni ta'minlashga qaratilgan chora-tadbirlar tizimli va izchil ravishda amalga oshirilmoqda. Ushbu islohotlar nafaqat ona va bola salomatligini yaxshilashga, balki jamiyatning kelajak salohiyatini mustahkamlashga xizmat qiladi. Mavjud yutuqlarni yanada rivojlantirish uchun tibbiy savodxonlikni oshirish va profilaktik choralarni kuchaytirish muhim ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Ibn Sino A.A. Tib qonunlari.
2. "Xalq so'zi" gazetasi materiallari.
3. Ona va bola salomatligi bo'yicha ilmiy maqolalar to'plami.
4. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi ma'lumotlari.
5. Ommaviy axborot vositalari va internet manbalari.
6. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (JSST) materiallari.